

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Výroční zpráva 2014

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.
Výroční zpráva 2014

Navrhl: Mgr. Pavel Hušták, Mgr. Přibyslava Hoffmannová
Vypracovala: Mgr. Přibyslava Hoffmannová
© Pueblo, o. p. s. 2015

OBSAH

1	ROK V ČÍSLECH	4
2	SLOVO ŘEDITELE	4
3	PROFIL SPOLEČNOSTI	6
4	ORGÁNY SPOLEČNOSTI	7
4.1	Činnost statutárních orgánů v roce 2014	7
4.2	Správní rada a její složení v roce 2014	7
4.3	Dozorčí rada a její složení v roce 2014	7
4.4	Personální zajištění společnosti.....	8
5	ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY	9
5.1	Archeologické výzkumy v roce 2014	9
5.2	Přehled vybraných provedených záchranných archeologických výzkumů	10
5.3	Zprávy o archeologické akci za rok 2014	20
6	VĚDA A VÝZKUM.....	22
6.1	Publikace odborných pracovníků	22
6.2	Účast na konferencích a přednášková činnost.....	22
6.3	Prezentace činnosti v médiích	23
7	VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ.....	24
8	POŘÁDÁNÍ KULTURNÍCH AKCÍ A VÝSTAV	24
9	HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI	27
9.1	Účetní uzávěrka	27

1 ROK V ČÍSLECH

Rok od založení společnosti	5.
Rok od prvního udělení archeologické licence	4.
Počet krajů s územní působností dle licence	4
Počet členů správní rady	3
Počet členů dozorčí rady	3
Počet oslovených investorů stavebních akcí	447
Počet podaných hlášení o záchranné arch. akci	207
Počet negativních akcí	184
Počet pozitivních akcí	23
Výnosy z hlavní činnosti	5 244 125,-Kč
Náklady na hlavní činnosti	5 305 538,-Kč

2 SLOVO ŘEDITELE

Rok 2014 byl pátým rokem od vzniku společnosti¹, a současně čtvrtým, kdy v celém jeho průběhu mohla kromě výchovy a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče vykonávat také další důležitou složku svého poslání, a to je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek. Důležitým bodem v rozvoji společnosti bylo udělení povolení k provádění archeologických výzkumů Ministerstva kultury ČR v dalších dvou krajích, Plzeňském a Jihočeském. Povolení bylo uděleno 5. 5. 2014 a 15. 6. 2014 následoval podpis Dohody o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů s Akademií věd ČR.

Již z tohoto faktu patrné, jak intenzivním pro nás pracovní rok 2014 byl. Z rozsahu spravovaného území vzešel požadavek na jednoznačnou evidenci a koordinaci jednotlivých

¹ Společnost Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. vznikla dnem zápisu do obchodního rejstříku dne 1. 10. 2009. Společnost je založena na dobu neurčitou.

archeologických akcí, a tak byl v prvních měsících roku 2014 k tomuto účelu vyvinut Intranet Pueblo, o. p. s. dostupný na základě internetového připojení odkudkoli, a to např. i z chytrých telefonů v terénu.

V rámci započatí působení v nových krajích, jsme přistoupili k zintenzivnění oslovování investorů stavebních akcí, přičemž jsme takto v minulém roce na území čtyřech krajů oslovili celkem 447 investorů, přičemž v minulém roce to bylo 93. Nárůst jsme také zaznamenali z hlediska počtu celkově zajištěných stavebních akcí, 207 archeologických akcí, což představuje meziroční nárůst o 23%.

Další výraznou změnou bylo v první polovině minulého roku zřízení nové keramické laboratoře o velikosti 85m² na adrese Zdislavická 720, Praha 4.

Časová platnost nově uděleného povolení koresponduje s pětiletou licenci udělenou pro kraje Středočeský a Vysočina. Tím se před námi otevírá perspektiva působení na 48% území ČR na dobu tří let, tj. do roku 2017. Osobně toto blížící se období vnímám jako velmi důležité pro upevnění a stabilizaci pozice společnosti Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. jak v rámci české archeologie, tak v síti našich stálých investorů.

Na závěr bych rád poděkoval všem spolupracovníkům z řad jednotlivců či institucí a také statutárním orgánům, které se na úspěšném chodu výrazně podepsaly přátelsky udílenými radami a především kvalitně odvedenou prací.

Mgr. Pavel Hušták
ředitel společnosti

3 PROFIL SPOLEČNOSTI

Oprávněná organizace:	Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.
Sídlo společnosti:	Podjavorinské 1601/8, 149 00 Praha 11 - Chodov
Identifikační číslo:	IČ: 289 66 465, DIČ: CZ 289 66 465

Společnost Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. na základě povolení MK k provádění archeologických výzkumů ze dne 31. 8. 2010 podle ustanovení § 21 odst. 2 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, prodlouženého usnesením ze dne 10. 9. 2012, zajišťuje kompletní archeologický servis, a to na území Středočeského kraje a kraje Vysočina a na základě povolení ze dne 5. 5. 2014 také na území Plzeňského a Jihočeského kraje.

Posláním společnosti je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek a výchova a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče. Mezi služby, které společnost poskytuje stavebníkům, patří konzultační a poradenská činnost v oblasti archeologie a památkové péče, kompletní zajištění a zpracování archeologických výzkumů, vyhodnocení stavebních projektů a územního plánování z hlediska dopadu na archeologické a kulturní dědictví (EIA).

Vědeckou složku činnosti zahrnuje vědeckovýzkumná činnost v oblasti archeologie a historie, provádění stavebně historických průzkumu na ohrožených lokalitách a historických objektech, správa a odborné zpracování movitých archeologických památek a jejich příprava pro předání do muzeí, konzervace a speciální analýzy archeologických nálezů.

Mezi popularizační aktivity patří výchova a vzdělávání v oblasti archeologie, historie a památkové péče, včetně pořádání výstav, přednášek, seminářů a kurzů pro školy a zájmové skupiny a popularizace archeologie pro laickou i odbornou veřejnost.

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. poskytuje také subdodávky terénních, dokumentačních a technických prací pro oprávněné archeologické organizace. Služby společnosti jsou oceněny ceníkem schváleným statutárními orgány.

4 ORGÁNY SPOLEČNOSTI

4.1 Činnost statutárních orgánů v roce 2014

Dozorčí a správní rada se na společném zasedání sešla v roce 2014 jednou. Schválený zápis ze společného zasedání DR a SR je uložen v sídle společnosti.

Společné zasedání členů dozorčí a správní rady společnosti se konalo dne 26. listopadu 2014 na adrese Rezidence Dlouhá 17, Dlouhá 17, Praha 1. Jeho hlavním bodem bylo hospodaření společnosti za rok 2013, schválení výroční zprávy za rok 2013 a volba nových členů dozorčí a správní rady. Mgr. Zoran Nerandžič byl navržen do pozice člena SR a Mgr. Tomáš Falc byl navržen opět do pozice člena DR. Návrh na přijetí nových členů DR a SR byl členy SR schválen, a to s účinností od 3. 10. 2014. Současně proběhlo hlasování do funkce předsedy správní rady, neboť dosavadnímu předsedovi mandát vypršel. Předsedou správní rady byl s účinností od 3. 10. 2014 jednohlasně zvolen Mgr. Zoran Nerandžič.

4.2 Správní rada a její složení v roce 2014

Mgr. Zoran Nerandžič	předseda správní rady	den vzniku členství 3. 10. 2014 (funkční období tříleté) ve funkci předsedy od 3. 10. 2014
Ing. Petr Smrž	člen správní rady	den vzniku členství 4. 10. 2013 (funkční období tříleté)
Mgr. Petr Mudra	člen správní rady	den vzniku členství 3. 10. 2012 (funkční období tříleté)

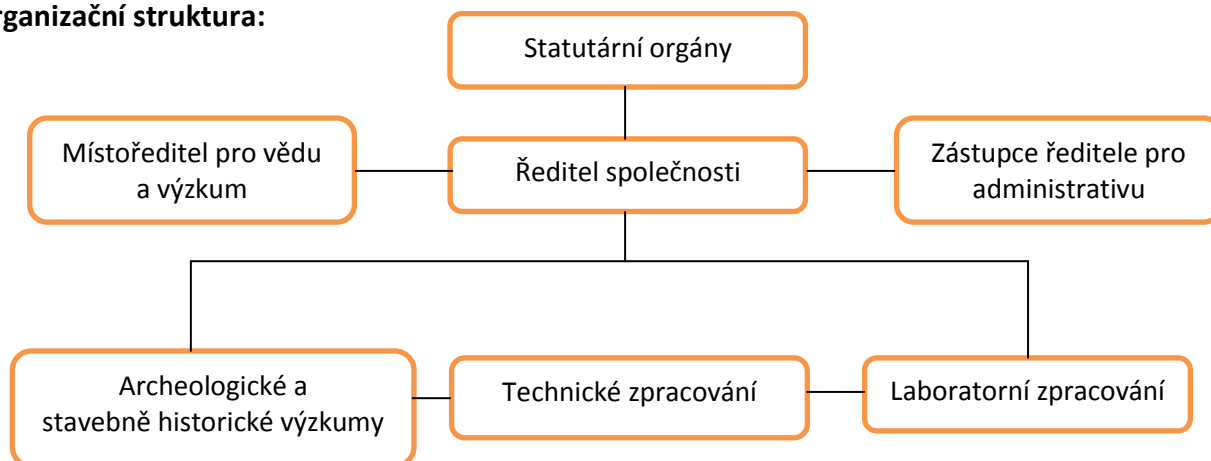
4.3 Dozorčí rada a její složení v roce 2014

Mgr. Ľubomír Novák	předseda dozorčí rady	den vzniku členství 2. 10. 2010 znovuzvolení od 4. 10. 2013 (funkční období tříleté)
--------------------	-----------------------	--

Mgr. Tomáš Falc	člen dozorčí rady	den vzniku členství 2. 10. 2011 (funkční období tříleté) znovuzvolení od 3. 10. 2014 (funkční období tříleté)
Mgr. Michaela Černá	člen dozorčí rady	den vzniku členství 3. 10. 2012 (funkční období tříleté)

4.4 Personální zajištění společnosti

Organizační struktura:

Personální zajištění:

Ředitel společnosti:	Mgr. Pavel Hušták
Místoředitel pro vědu a výzkum:	PhDr. Miloslav Slabina
Zástupce ředitele pro administrativu:	Mgr. Přibyslava Hoffmannová
Archeol. a stavebně hist. výzkumy:	Mgr. Pavel Hušták Mgr. Jitka Štohandlová (kraj Vysočina) Mgr. Petr Mudra (Plzeňský kraj) Mgr. Jan Bařinka (Středočeský kraj) Mgr. Erika Průchová (Jihočeský kraj)
Technické zpracování:	Bc. Hynek Švácha
Laboratorní zpracování:	Hana Hrušková/ Dis. Monika Gregorová

5 ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY

5.1 Archeologické výzkumy v roce 2014

V loňském roce bylo uskutečněno 23 pozitivních archeologických akcí (výzkumů), Stručný přehled vybraných pěti pozitivních akcí přináší následující odstavce.

V roce 2013 byl z hlediska zkoumané plochy nejrozsáhlejší terénní aktivitou výzkum na nám. Republiky ve Žďáru nad Sázavou. Mezi další významné aktivity, jak z hlediska rozsahu, tak příjmů, patřily v minulém roce výzkumy prováděné při stavbách kanalizací a ČOV v obcích kraje Vysočina.

Všechny soubory archeologických nálezů byly zpracovány (event. konzervovány) laboratoří, bylo jim přiděleno evidenční číslo (nebo též i inventární číslo v souladu se standardy přebírajících muzeí) a byly též předány vybraným institucím. Všechny nálezové zprávy byly vyhotoveny v pětinásobném provedení (po jednom paré: Arch. ústav, instituce přejímající nálezový fond, investor stavby, autor a Pueblo, o. p. s.).

Záchranný archeologický výzkum

„Hrotovice, výstavba RD vč. komunikace, lokalita Ke Kapličce“

k. ú. Hrotovice

Nálezová zpráva

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Ondřej Baier

2014

5.2 Přehled vybraných provedených záchranných archeologických výzkumů

PČOV Miškovice-modernizace, NZ_2014_161
k.ú. Veleň, okres: Praha východ, kraj: Středočeský
Kultura: doba laténská, doba bronzová

Záchranný archeologický výzkum v areálu PČOV Miškovice byl vyvolán záměrem investora, Pražské vodohospodářské společnosti, a. s., modernizovat stávající čistírnu odpadních vod. Zájmový prostor archeologického výzkumu se nacházel na území bývalého okresu Praha-východ, v katastru obce Veleň, v severovýchodní části areálu PČOV Miškovice.

Součástí výstavba objektů nutných pro modernizaci a jejich připojení na inženýrské sítě byly rozsáhlé zemní práce, vyžadující provedení archeologického výzkumu. Výzkum byl zpočátku prováděn formou dohledu, po pozitivním zjištění archeologických situací byl na přelomu července a srpna 2014 na základě dohody o mezi oprávněnou organizací a investorem proveden plošný průzkum formou exkavace. Přímo na ploše výzkumu se prokazatelně nalézala část laténského sídliště, jelikož výkop 508 lze dle tvaru, rozměrů, orientaci (s rezervou), náznaku vnitřní struktury (umístěním středového kůlu pro opěru sedlové střechy) a nálezům získaným z výplně, interpretovat jako část laténské polozemnice. Chronologicky lze laténské osídlení zařadit do stupňů LT B1c až D1, tedy do čtvrtého až prvního století před Kristem. Je však možné, že se nejednalo o kontinuální osídlení, ale o více jeho prostorově oddělených fází (viz níže).

Situace zjištěná odkryvem v jihozápadní části stavební je patrně převážně důsledkem deluviálních erozních procesů a lokální morfologie terénu. Bližší zkoumání souvrství vede nezbytně k závěru, že souvrství tvoří zejména druhotně přemístěné půdy. Jako o kulturní vrstvě v původní poloze se snad dá uvažovat pouze u vrstvy 105, v souvislosti s doloženým laténským osídlením (jehož jádro se zřejmě nacházelo na západ od zkoumané plochy). Široké chronologické rozpětí nálezů z velké části souvrství a současně absence zahloubených objektů v rámci prostoru plochy prozkoumané čtvercovou sítí ukazuje na přemístění půd – a s nimi i nálezů – z výše položené primární lokality. Tato lokalita byla patrně multikulturní, přičemž dle datace keramiky lze sledovat kontinuitu osídlení od mladší doby bronzové až po

dobu římskou. Přítomnost zlomků keramiky datovatelných do raného středověku až novověku může naznačovat kontinuitu osídlení primární lokality až do mladších období. Ve středověku, zejména vrcholném, začala obecně výrazněji působit eroze – vlivem výrazného odlesnění a technologických změn v obdělávání půdy (srov. Dreslerová 2009). Zlomky středověké keramiky se tak mohly na původní lokalitu dostat i například při tradovaném „hnojení polí“ (viz např. Smrž – Kuna – Káčerik 2011) a následně být průběžně přemísťovány s půdou, spolu s pravěkou keramikou z výplní objektů narušených orbou či erozí.

Exkavace kulturního souvrství na PČOV Miškovice 2014. Foto: Hušták.

Poloha primární lokality je nejasná, můžeme však dle reliéfu terénu předpokládat umístění kdekoli výše po svahu nad zkoumanou plochou, tedy až zhruba do trati Na Zlatém. Pravděpodobné bylo spíše umístění blíže toku Červenomlýnského potoka. S výjimkou areálu PČOV a silnice spojující Miškovice s Mírovicemi se jedná o stavební činnosti nedotčenou zemědělsky využívanou půdu.

Geneze zde zachyceného souvrství byla předmětem geofyzikálního a geochemického průzkumu A. Majera, který se podrobně věnoval třem řezům lokalitou, zejména řezu č. 5. Výsledkem jeho analýzy bylo především zjištění, že mocnost půdy na lokalitě kontinuálně a poklidně narůstala bez výraznějších výkyvů a současně s nárůstem docházelo k postupné degradaci půdy. Geneze půdního profilu je patrná zejména na řezu č. 5, jenž je průřezem terénem od sprašového podloží po současný povrch terénu a má mocnost 3,7 m. O proti

ploše z koumané odkryvem zde byla zachycena cca 1,2 m mocná vrstva tmavé humusovité hlíny je otázkou, jde-li o původní půdní pokryv z počátku holocénu, či zda již zde došlo k nárůstu působením eroze a nakolik byla tato eroze zapříčiněna činností člověka. A. Majer rozlišil již v této vrstvě tři kulminační horizonty. Souvrství výše již lze patrně ztotožnit se situací zjištěnou na ploše A. Situaci obdobnou ploše odkryvu lze pozorovat též na řezech 7 a 8. Souvrství na řezu 9 je již poněkud odlišnější, nicméně v zásadních rysech se neliší. Chronologicky lze rozlišit v zásadě pouze dva horizonty, oddělené stratigraficky objektem 508 (laténskou polozemnicí), a to mírně zjednodušeně „předlaténský“ a „laténský a

pozdější“. (Připomínám, že nejstarší datovatelné zlomky keramiky na lokalitě pocházejí z mladší doby bronzové, viz movité nálezy a datace výše).

Spona nalezená během ZAV 2014 - Laténská spona LT B1c (410 - 330 př. n. l.), analogie Pchery, okr. Kladno. (podle Waldhauser 1987), Foto: Shynshynov.

D. Dreslerová (2009) uvádí: „J. Beneš (1995) shrnul do té doby známé doklady erozních/ akumuláčích pochodů z archeologických situací. Na základě popisu 18 případů došel k závěru, že zatímco v případě říčních údolí není možno zachytit pravidelné sekvence erozně akumuláčích procesů, u svahové eroze je možno vyčlenit čtyři období ‚erozních vln‘. Je to pozdní eneolit, pozdní doba bronzová, konec doby římské a vrcholný středověk, protože však každá z popisovaných situací je ‚datována‘ pouze pomocí zlomků keramiky, ve vrstvách a nikoli nějakou nezávislou metodou datování vlastního sedimentu (například pomocí optické luminiscence), je stanovení těchto horizontů pouze spekulativní; je dokonce možné, že veškerá erozní aktivita je pouze středověkého stáří.“ Zde výzkum jasně prokázal, že k výraznému působení eroze docházelo již v pravěku, před počátkem mladší doby železné.

Zdroj:

Dreslerová, D. 2009: Pedologie a archeologie. In: Hauptman, I. – Kukal, Z. – Pošmourný, K. Půda v České republice. MŽP – Consult Praha, 61–64.

Smrž, Z. – Kuna, M. – Káčerik, A. 2011: Archeologie mizející krajiny. Terénní průzkum předpolí Dolů Nástup Tušimice. Památky archeologické 102, 159-216.

Švácha, H. – Holub, M. – Majer, A. 2015: Záchranný archeologický výzkum „PČOV Miškovice – modernizace“ Nálezová zpráva, Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Žďár nad Sázavou, rekonstrukce povrchů a osazení kašny na náměstí Republiky ve Žďáru nad Sázavou, NZ_2014_21

k. ú. Město Žďár, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina

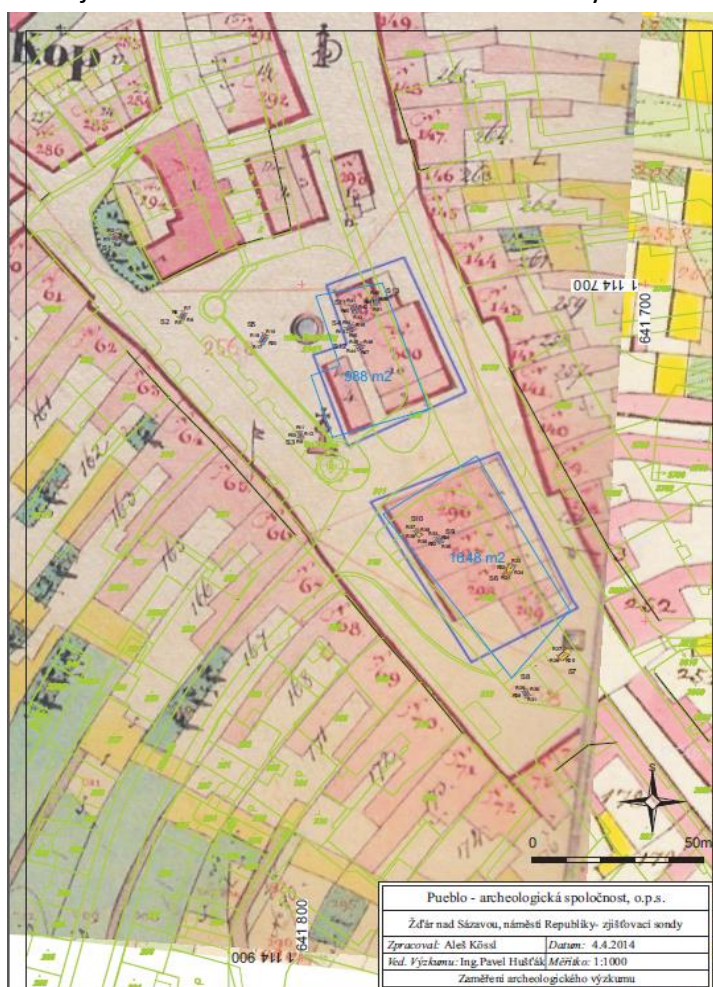
Kultura: paleolit, 13.-20. stol.

Záchranný archeologický výzkum proběhl v letních měsících 2014, na Náměstí Republiky ve Žďáru nad Sázavou, kde byly na ploše náměstí prozkoumány objekty bývalého Špalíčku a Pivovaru. Záchranným výzkumem bylo získáno přes 33 000 ks archeologických nálezů, největší podíl nálezů tvoří části keramických nádob, dále se jedná o nálezy kostí, skla, kovových předmětů včetně mincí.

Překvapením v nálezovém souboru byly nálezy dvou opracovaných kamenných nástrojů, které datujeme do období paleolitu. Pocházejí však z vrcholně středověkých kontextů (byly tak druhotně přemístěny). Nejčteněji jsou zastoupené keramické nálezy, jež datujeme od 13. – 20. století. Nálezový soubor obsahuje též několik desítek mincí

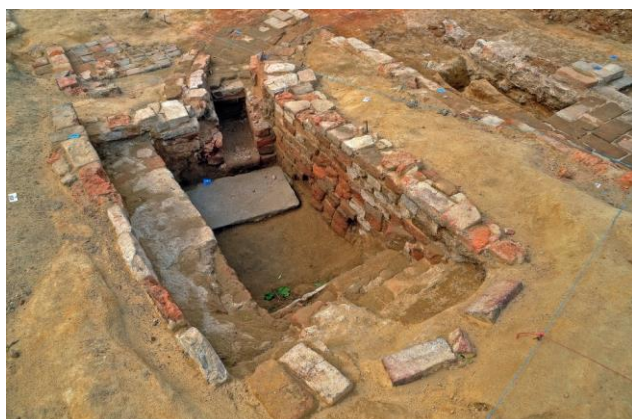
datovaných od 14. do 20. století. Poměrně ojedinělým je také nález tzv. početních peněz norimberské provenience.

Provedené analýzy se týkaly např. stavebně - historického průzkumu nalezeného pivovaru, kde se podařilo identifikovat jednotlivé výrobní fáze a technologické procesy v pivovaru, dále byly zkoumány chemické a magnetické vlastnosti cihel a malt jednotlivých konstrukcí. V jednom případě bylo provedeno i datování propáleného objektu na základě magnetické orientace vypálených hlín.

Mapa stabilního katastru (1835) a vyznačené plochy výzkumu A a B. Zdroj: Kössl

Veškeré získané informace byly převedeny do elektronické podoby (databáze Access) a souborně shrnuty v Nálezové zprávě.

Konstrukce sladovnického hvozdu na dřevěný provoz datovaný do 17. stol. Foto: Shynshynov

Keramické nálezy ze záchranného arch. výzkumu datované do 13. a 14. stol. Foto: Hoffmannová

Dokumentace byla prováděna pomocí snímkové fotogrammetrie, kdy je snímaná úroveň kolmé fotografie geodeticky zaměřena a následně spojena s okolními body. Byly vytvořeny celkové plány ve vysoké kvalitě, jež je možné propojit s historickou či katastrální mapou. V severní části náměstí, kde se zachovalo kulturní souvrství, byl vytvořen 3D model historických terénů.

Přehled mincí nalezených při záchranném arch. výzkumu, datovaných od 14. do 20. stol. Foto: Smíšek

Zdroj:

Hušták, P. 2015: Záchranný archeologický výzkum „Žďár nad Sázavou, rekonstrukce povrchů a osazení kašny na náměstí Republiky ve Žďáru nad Sázavou“ Nálezová zpráva, Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Polní cesta C1 v k. ú. Mohelno, NZ_2013_25
k. ú. Mohelno, okres: Třebíč, kraj: Vysočina
Kultura: eneolit až doba bronzová, MMK

Záchranný archeologický výzkum v k. ú. Mohelno byl vyvolán záměrem investora realizovat výstavbu polní cesty C1. Výzkum byl prováděn na stavbu ohrožených plochách v listopadu a prosinci roku 2014 na základě dohody o provedení záchranného archeologického výzkumu uzavřené mezi oprávněnou organizací Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. a stavebníkem, Pozemkovým úřadem, s.p.

Plocha archeologického výzkumu se nachází v bývalém okrese Třebíč na katastru Městyse Mohelno. Plánovaná výstavba se týká polní cesty, která bude umístěna S od Městyse Mohelno mezi vodotečemi Skřipinského a Štenkravského potoka. Osídlení bylo koncentrováno do dvou ploch (orientačně) mezi rybníkem zvaným Chobot a Tlustý.

Záchranný archeologický výzkum v roce 2014 doložil bezprostřední osídlení zájmového území zasaženého stavbou. Byly identifikovány dvě sídelní polykulturní koncentrace z období neolitu. Z lokality pocházejí nálezy kultury s lineární keramikou, s kulturou vypíchanou a v poslední řadě kultura moravská malovaná, která je na ploše zastoupena nejčteněji.

Osídlení MMK lze vztáhnout k širšímu sídelnímu areálu, objeveným leteckou prospekci (resp. studium ortofotomaps) ing. Škrdlou v roce 2008. V roce 2009 byl proveden geofyzikální průzkum (P. Milo), jež potvrdil existenci rondelu u Mohelna. Rondel se skládá ze dvou kruhových ohrazení o průměru 35 a 70m (Kuča-Vokáč-Milo-Škrdlou 2011).

Plocha B (obj.č. 527 a 526), exkavace ZAV 2014, na polní cestě C1. Foto: Bajer

Záchranný archeologický výzkum provedený cca 100 m od zjištěného rondelu představuje první plošnou exkavaci zřejmě nejvýznamnějšího areálu MMK na území Třebíčska. Otázkou zůstává velikost i předpokládané ohrazení komunitního areálu, zachyceného na ploše B, jež nelze bez dalšího systematického výzkumu zodpovědět.

Geofyzikální výstup (Milo 2011) měření rondelu zasazený do ortofotomapy na k.ú. Mohelno (trať Na Šibenici). Zdroj: Kuča, Martin, Milan Vokáč, Peter Milo a Pavel Škrdl. Rondel na neolitickém sídlišti u Mohelna na jihozápadní Moravě. In Popelka, Miroslav; Šmidtová, Renata. Praehistorica XXIX. Praha: Univerzita Karlova Praha, 2011. s. 213-227

Nálezový soubor ze záchranného archeologického výzkumu z roku 2014, datujeme do stupně I fáze Ia. Nejbližší lokality shodného stupně známe z území Znojemska: Boskovštejn-Výhon, Křepice, Střelice-Bukovina, Střelice-Bukovina, Těšetice-Kyjovice.

Zdroj:

Kuča, Martin, Milan Vokáč, Peter Milo a Pavel Škrdl. Rondel na neolitickém sídlišti u Mohelna na jihozápadní Moravě. In Popelka, Miroslav; Šmidtová, Renata. Praehistorica XXIX. Praha: Univerzita Karlova Praha, 2011. s. 213-227

Hušták P. 2015: Záchranný archeologický výzkum „Polní cesta C1 v k. ú. Mohelno“, parc. č. 6581 v k. ú. Mohelno, Nálezová zpráva, Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Výstavba vodovodní sítě Bory, NZ_201_62
k. ú. Dolní a Horní Bory, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina
Kultura: vrcholný středověk, novověk

Záchranný archeologický výzkum v roce 2014 dokládá v Horních Borech existenci archeologických situací ve zkoumaném prostoru. Výkopovými pracemi dotčená plocha přinesla doklady využití území od období raného novověku. Vrstvy obsahovaly nálezový materiál, který lze datovat do období kolem pol. 16. století. Konkrétně se jedná o zlomky běžné hrnčiny, která našla využití v každodenním provozu tehdejších domácností. Téměř shodná terénní situace byla zachycena při archeologické výzkumu v r. 2013 v sondě, která se nalézala mezi kulturním domem a domem č. p. 135. Tehdy byla pod přibližně 0,5 mocnou vrstvou kamenů nalezena keramika 16. – 19. stol. Z toho usuzujeme, že souvrství zachycené ve výkopu č. 1, vznikalo až od 19. stol. Nález reziduální keramiky i přesto že není v původní poloze, podává důležitý důkaz o činnosti lidí ve sledované oblasti v 16. stol.

Kostrový hrob muže, nalezený v Dolních Borech, lze na základě nálezového materiálu klást do první poloviny 20. stol. V místní tradici je stále živý příběh, který by se mohl k tomuto pohřbu vázat. Podle něj byl na konci války v obci zastřelen německý zajatec, příslušníkem rudé armády viz. Obecní zpravodaj 08/2014: „Ten den vedli ruští vojáci skupinu německých zajatců, a když procházeli obcí, nařídili místním občanům, aby dali všem napít vody. Tenhle voják si mezitím co stáli, sedl nebo lehl na mezku u plotu Kostečkových a asi usnul. Snad byl i raněný, nebo nemocný, ale viditelné to nebylo. Jak říká paní Marková, které v té době bylo 21 let: „Vidím ho jako dnes. Pěknej chlap to byl, silnej“. Ruský voják ho budil, a když nevstával, zatřásl s ním, a jak ho vzal za kabát, našel vyznamenání válečný kříž za hrdinství u Stalingradu! Začal křičet, že tam mu Němci zabili celou rodinu a hned vojáka před sebou zastřelil. Potom zakřičel na všechny okolo, ať utečou a hodil na zem granát. Tím udělal díru a poručil, aby ho do ní zahrabali. *„Tady na cestě, aby se po něm šlapalo a jezdilo, protože nic jiného si nezaslouží.“* Místní chtěli tělo potom tajně vykopat a pohřbít na hřbitově, ale ruský voják je varoval, že se přijde přesvědčit, že ho nechali na místě. Lidé se potom radili s panem farářem Životským a on říkal, ať raději opravdu nic nepodnikají. *„Je válka, kdo ví, co by ten ruský voják udělal.“*

Zdroj:

Obec Bory: http://www.bory.cz/images/stories/obecni-zpravodaj/srpen_2014-2.pdf cit. 29.4.2015

Hušták, P. a Baier O. 2015: Záchranný archeologický výzkum „Výstavba vodovodní sítě Bory“ na k. ú. Dolní a Horní Bory Nálezová zpráva, Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Úprava horní části Vratislavova nám. v Novém Městě na Moravě, NZ_2014_149
k. ú. Nové Město na Moravě, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina
Kultura: vrcholný středověk, novověk

Záchranný archeologický výzkum na náměstí v Novém Městě na Moravě přinesl doklady o lidské činnosti sahající přinejmenším do 14. století. Odkryté archeologické situace jasně prokazují intenzivní využívání zkoumaného prostoru od 14. století po současnost.

Do úrovně podloží byl zahlouben objekt interpretovaný jako vyhloubený základ pro lehkou dřevěnou konstrukci. Takovéto sídlištní objekty bývaly na parcelách budoucích náměstí běžně stavěné jako lokační provizoria (např. Vařeka 2002). Pro úplnost dodávám, že situace byla zachycena ve výkopu, uvedenou domněnku nelze potvrdit bez plošného archeologického výzkumu.

Že v prostoru náměstí stály i kamenné stavby dokládá nález kamenné konstrukce z lomového kamene, u které jako pojivo byla použita hlína. Šířka zdi je 0,4m v orientaci JZ - SV. Zeď překrývala destrukční vrstva obsahující nálezy datované do 15. století, což nám datuje i zánikový horizont této konstrukce. Ve střední části zkoumané plochy nasedala na identifikované podloží okrové barvy, šedohnědé kulturní souvrství mocné až 0,5 m obsahující nálezy datované do rozmezí 14. a 16. století. Vznik kulturního souvrství je přímým důsledkem nakládání odpadu ve vrcholném středověku.

Mnohé nepřímé doklady svědčící o neuspokojivém zacházení s odpadem pocházejí ze zpráv o městském prostředí. Např. Petr Žitavský píše ve Zbraslavské kronice o hladomoru z roku 1282: „...Když tehdy byl chudým odpírán vstup do pražských domů a nebyli přijímáni ani na nocleh pro krádeže, jichž se dopouštěli, líhali v noci na ulicích a náměstích, zalézající jako prasata pro nahotu těla a tuhost mrazu do hnoje, který byl vyhazován z koníren na ulice...“ O tom, že ani přímo před okny honosné radnice na Starém Městě pražském nebyla situace lepší, svědčí zpráva o zavraždění Jana Želivského z roku 1422. Uvádí se, že přítel Želivského „...naleznuv hlavu kněze Janovu, vyběhl s ní na hromadu hnojovou a jal se ji lidu ukazovat...“ Ke zlepšení situace zřídila staroměstská rada statut „magister pavimentationis“ (mistr výdlažby), jehož úkolem bylo dohlížet na průjezdnost ulic a na to, aby měšťané vyváželi odpady za hradby (Pokorný 1999).

V prostoru zkoumané části náměstí byly identifikovány konstrukce (dlažeb), které lze rozdělit do dvou technologicky a chronologicky odlišných skupin. První, chronologicky starší, štěťová konstrukce, se skládá z kamenů nepravidelné velikosti bez pravidelného uspořádání. Její vznik datujeme do 16. až 17. století, jedná se o nejstarší identifikovanou úroveň upraveného veřejného prostoru ve městě. Druhá, štěťová dlažba, se skládá z lomového

kamene pravidelného uspořádání, podle nálezů (především mincí) můžeme výstavbu datovat na přelom 18. a 19. století.

V liniovém výkopu se podařilo zachytit okraj hřbitova ve vzdálenosti cca 20 m od jižní strany kostela. Projevil se prudkým zahloubením do podloží. Vzhledem k hloubce výkopů stavebních prací nebyly nalezeny žádné intaktní lidské pozůstatky. Jejich přítomnost potvrzují redeponované fragmentární nálezy z výkopů nejbližše položených pohřebnímu areálu. Kolem kostela svaté Barbory, postaveného na počátku 14. století, se nacházel pohřební areál, který zřejmě sloužil svému účelu od 14. století až do konce 18. století.

Nivelace jednotlivých úrovní archeol. situací. Foto: Shynshynov.

Hřbitovy byly povětšinou zakládány při kostelích, uvnitř města či vesnice. To však postupem času přinášelo zhoršující se hygienické podmínky. Vymezený prostor hřbitova se časem logicky zaplnil, občas ještě zahlcen dalšími mrtvými těly, která nebylo kam pohřbívat. Dělo se tak hlavně v časech epidemií (mor, cholera, černý kašel, atd.). V 16. století se kvůli těmto problémům začíná uvažovat o přemístění hřbitovů. Když tedy v roce 1785 vychází nařízení o zrušení hřbitovů uvnitř zástavby a nařizuje jejich přesunutí za hranice měst a vesnic, není to pro některé překvapením, ani novinkou. (To se týká i zákazu nadále používat

hrobky v klášterech a kostelích - zákaz pohřbívání v chrámových kryptách vydal císař Josef II. o tři roky dříve, 21. 3. 1782). Další dekret, který se setkal s velkou vlnou nesouhlasu, byl z roku 1784 a pojednával o zrušení jakýchkoliv okázalostí při pohřbu. Nebožtík se nepohřbíval v rakvi, ale pouze v pytli, přičemž byl k hrobu dovezen v dřevěné, tzv. „vysýpací“ truhle, kterou každá fara musela vlastnit, a to hned v několika velikostech. Proti tomuto nařízení však lidé mocně protestovali, protože se jim zdálo nedůstojné a odporné. Josef II. tento zákaz počátkem roku 1785 zrušil (Flajžíková 2007).

Na základě těchto nálezů (celkem nalezeno a evidováno 2 542 ks archeologických artefaktů) lze předpokládat, že jsou v okolí plochy výzkumu zachovány neporušené archeologické situace. V případě dalších zásahů do terénu je proto potřeba počítat se záchranným výzkumem vyplývajícím z výše uvedených zákonů o ochraně kulturního dědictví.

Zdroj:

Pokorný, P. 1999: Svědectví smetišť, stok a jímek, Středověké město očima přírodovědce in Vesmír 78, 136, 1999/3.

Flajžíková, V. 2007: Proměny náhrobků v českých zemích v letech 1750 - 1850, Bakalářská diplomová práce, Masarykova univerzita - Filozofická fakulta, Brno.

Bařinka J. – Hušták P. 2015: Záchranný archeologický výzkum „Nové Město na Moravě, Vratislavovo náměstí: úprava horní části“ k. ú. Nové Město na Moravě, Nálezová zpráva, Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

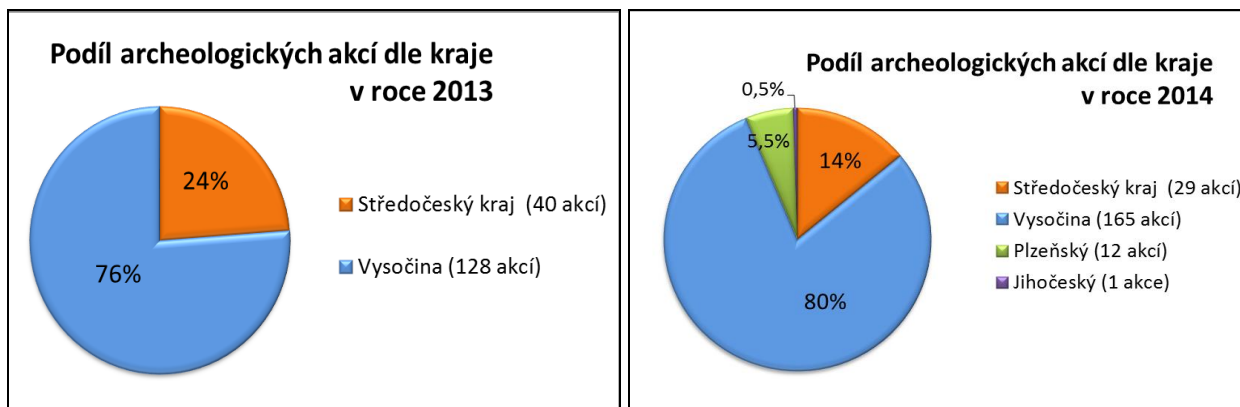
P. Vařeka 2002: Zhloubené stavby v českých městech vrcholného středověku In: Archeologie nenalezaného, Plzeň.

5.3 Zprávy o archeologické akci za rok 2014

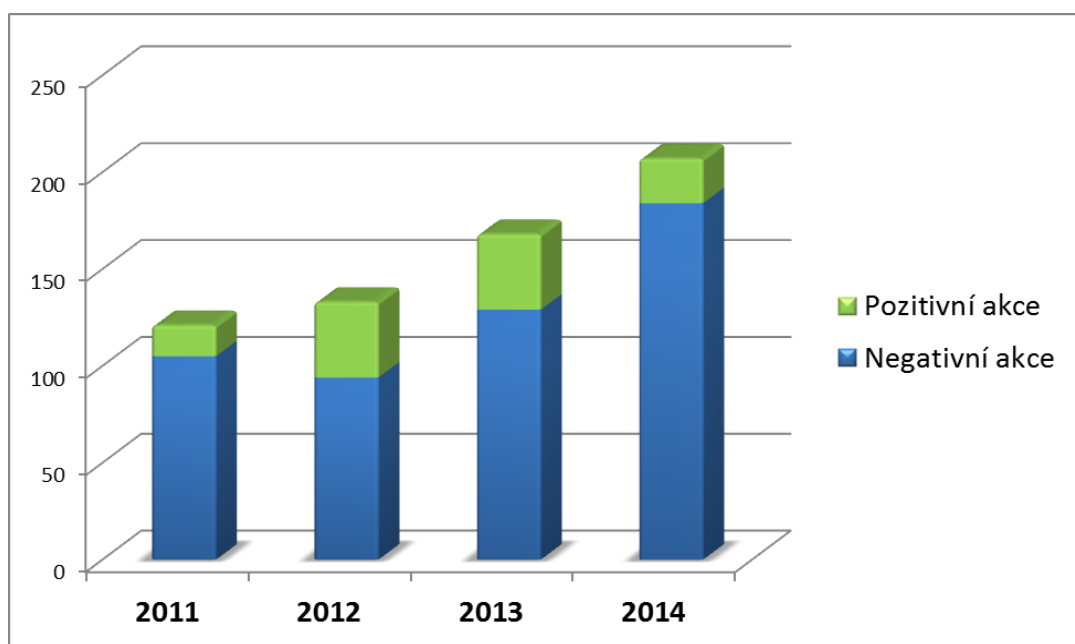
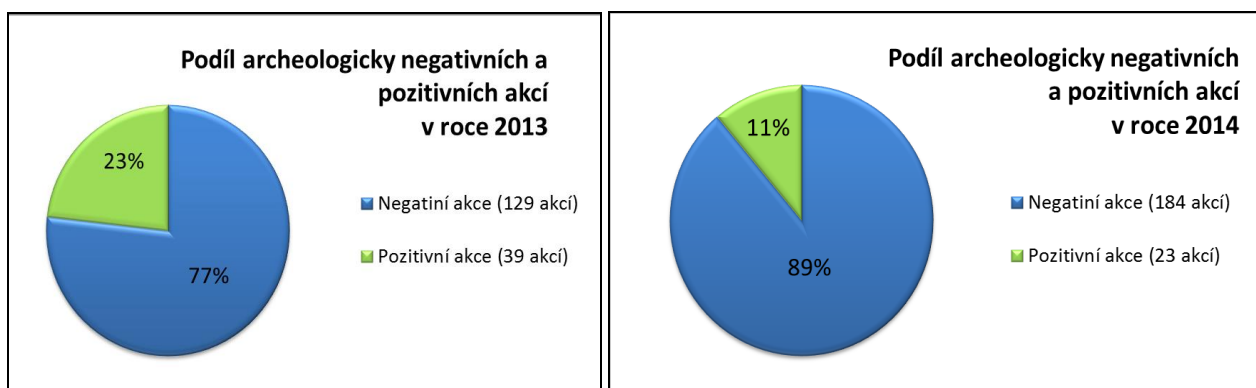
K předání „Zpráv o archeologické akci“ za rok 2014 z území Středočeského, Plzeňského a Jihočeského kraje dle Dohody a rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů uzavřené mezi AV ČR a společností Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. došlo 13. 3. 2015. Předmětem předání bylo 42 zpráv o arch. akci, přejímajícím Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., IČO 679 859 12. Z téhož titulu došlo 25. 3. 2015 k předání 165 „Zpráv o archeologické akci“ za rok 2013 i z území kraje Vysočina, přejímajícím byl Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., IČO 680 817 58.

Zde se nabízí porovnání četnosti akcí a jejich zastoupení v průběhu dvou uplynulých let; porovnáme-li zastoupení akcí dle kraje, vidíme nárůst činnosti na Vysočině a porovnáme-li počty provedených akcí ve vymezeném dvouletém období, můžeme konstatovat nárůst v počtu o cca 23%, přičemž kraje, na které byla v roce 2014 udělena nově licence, se na

výsledku podílely pouze 6%. Naopak na Vysočině stále sílí trend nárůstu počtu archeologických akcí, započatý v roce 2012.

Procentuální zastoupení pozitivních archeologických akcí na všech uskutečněných zachycují následující grafy:

Vývoj podílu negativních a pozitivních akcí ve sledovaném období (od udělení oprávnění k provádění archeologických výzkumů)

6 VĚDA A VÝZKUM

6.1 Publikace odborných pracovníků

- HUŠTÁK, Pavel. Výzkum polykulturní lokality v areálu Cukrovaru a lihovaru Dobrovice. In: *Výzkumy v Čechách*² 2013. Praha: Archeologický ústav AVČR, Praha, v. v. i.
- HUŠTÁK, Pavel. : Přehled provedených záchranných archeologických výzkumů společnosti Pueblo, o. p. s. In: *Sborník Muzea Roztoky u Prahy*. Roztoky, 2014

6.2 Účast na konferencích a přednášková činnost

- **Cyklus přednášek Archeologie 2014**, Jihlava, Muzeum Vysočiny Jihlava, p. o., 18. 3. 2014, Hušták, P., Kaiser, L.: **Archeologické výzkumy společnosti Pueblo, o.p.s. na Vysočině v roce 2013.**
- **Přehled archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku v roce 2013**, Brno, 23. - 24. 4. 2014. (P. Hušták a L. Kaiser)
- **XXXIII. konference Otázky neolitu a eneolitu Čech, Moravy a Slovenska, 100. výročí relativní chronologie neolitu a eneolitu Jaroslava Palliardiho**, Moravské Budějovice, 15. - 18. 9. 2014. (O. Baier)
- **Prezentace a rekonstrukce archeologických objektů**, Villa Nova, Deštné v Orlických horách 14. - 16. 11. 2014. (P. Hušták)
- **Archeologické výzkumy v Čechách v roce 2014**, Praha, 8. – 9. 4. 2014, zde přednesen příspěvek: P. Hušták: **Výzkum polokulturní lokality v Cukrovaru a lihovaru Dobrovice.**
- Tereos TTD, a. s., Cukrovar Dobrovice, Dobrovická muzea, přednáška pro veřejnost, 17. 4. 2014, Hušták, P., Hoffmannová, P.: **Výsledky výzkumu Energetické využití lihovarnických výpalků v Cukrovaru a lihovaru Dobrovice.**

² Výzkumy v Čechách - odborný časopis (původně Bulletin Záchraného Oddělení, odtud zkratka BZO), vydávaný Archeologickým ústavem AV ČR, který zahrnuje krátké informace o archeologických výzkumech a nálezích na území Čech, vychází od roku 1963.

Prezentace nálezů v rámci veřejné přednášky v Dobrovických muzeích.

6.3 Prezentace činnosti v médiích

- Archeologové našli základy pivovaru. in: *Jihlavské listy, Radniční noviny*: Dostupné také z: http://www.jihlavske-listy.cz/radnicni_noviny/clanky/zr/2014-06/publicistika_26.pdf
- Žďárské náměstí obsadili archeologové in: *Česká televize, Události v regionech*. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/314281381990505-udalosti-v-regionech/video/324378>
- Archeologové odkryjí zdi žďárského Špalíčku in: *Žďárský deník*. Dostupné také z: http://zdarsky.denik.cz/zpravy_region/archeologove-odkryji-zdi-zdarskeho-spalicku-20140426.html
- Ztracená středověká studna ozdobí žďárské náměstí. in: *Česká televize, Události v regionech Brno*. Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/314281381990617-udalosti-v-regionech/video/333315>
- Archeologové obsadili žďárské náměstí. Našli na něm pozůstatky budov z 15. století. in: *Televize Vysočina*. Dostupné z <http://www.televizevysocina.cz/zpravodajstvi/zdarsko/hlavni-zpravy/item/683-archeologove-obsadili-zdarske-namesti-nasli-na-nem-pozustatky-budov-z-15-stoleti>

- Žďár historickou studnu nezasype in: *Česká televize, Události v regionech plus*. Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10324452510-udalosti-v-regionech-plus-brno/314281381950716/> (začátek reportáže 6:42 min).

7 VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ

V budoucnosti bychom rádi rozšířili náš tým tak, abychom mohli realizovat výchovné a výukové programy pro základní i střední školy, zde s možným přesahem k realizaci povinné školní praxe v naší společnosti. Rovněž bychom rádi navázali spolupráci s fakultami archeologie a nabídli studentům VŠ zajištění povinné archeologické praxe i témata pro jejich závěrečné práce.

Další plánovanou aktivitou jsou edukativní výlety jak pro výše uvedenou cílovou skupinu, tak pro širší veřejnost nebo exkurze pořádané na lokalitách během provádění záchranného archeologického výzkumu.

8 POŘÁDÁNÍ KULTURNÍCH AKCÍ A VÝSTAV

Mezi projekty se spoluúčastí patří výstava představující výsledky archeologických výzkumů realizovaných v kraji Vysočina v roce 2013, kterou pod názvem „Venkovské kostely

v srdci Vysočiny“ pořádá Muzeum Vysočiny Jihlava, p. o. a proběhla v rozmezí 11. 4. a 8. 6. 2014.

VELKÉ MEZIŘÍČÍ

PROTIPOVODŇOVÉ OPATŘENÍ, 2013

Nejstarší vyobrazení města Velké Meziříčí ze 17. století. Na vyobrazení je patrné ohrazení (dnes víme že dřevěné) a mosty přes řeku Balinku.

Celkový pohled na plochu záchranného archeologického výzkumu od JZ, v popředí je renesanční budova Luteránského gymnázia.

Během podzimních měsíců roku 2013 proběhl záchranný archeologický výzkum při výstavbě protipovodňového opatření města Velkého Meziříčí zajištěný archeologickou společností Pueblo, o. p. s. Výzkum spočíval v dokumentaci 250 m vzniklého profilu zadních traktů historických městských parcel, které ohraničovala říčka Balinka. Stavbaři při výkopech odhalili čtyři až pět metrů vysoké profily, které nabídly archeologům unikátní řez historií města. Mezi jedinečné archeologické situace bezesporu patří i nález středověkého opevnění, takzvaného polského plotu, což byly dřevěné palisády propletené větvemi. Konstrukce mohly být součástí lehkého hradebního opevnění, zároveň však sloužily i ke zpevnění břehů řeky. Nalezené dřevěné konstrukce byly pomocí dendrochronologie na rok přesně datovány, respektive byl datován pořez jednotlivých stromů. Ze získaných dat byla prokázána výstavba dřevěného ohrazení v letech 1464-65.

Koláž vybraných archeologických nálezů ze záchranného výzkumu.

Koláž žánrových fotografií ze záchranného archeologického výzkumu.

Detail nálezů dřevěného ohrazení.

Začistování a dokumentace získaného profilu.

9 HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI

9.1 Účetní uzávěrka

Příloha k přiznání DPPPO za rok 2014

PUEBLO-archeologická společnost

IČO 28966465

Sídlo: Podjavorinské 1601/8,149 00 Praha 4

Datum vzniku: 24. 7. 2009

Činnost: nezisková společnost zaměřená na ochranu, záchranu, dokumentaci a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek a výchovu a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče.

Majetkový vklad zakladatele: Kč 1.000,--

Zakladatel společnosti: Mgr. Pavel Hušták

Dnem účetní uzávěrky je 31. 12. 2014

Náklady na hlavní činnost za rok 2014:

CELKEM: Kč 5.305.538,03

Výnosy z hlavní činnosti za rok 2014: vč. úroků z B.Ú.

CELKEM: Kč 5.244.125,07

Hospodářský výsledek před zdaněním: **ztráta Kč -61.412,96**

Daň z příjmů: 0

Společnost nevlastní žádný hmotný odepisovaný či neodepisovaný majetek, jednatel Mgr. Hušták vložil bezplatně své dvě osobní auta do majetku společnosti, dále jsou veškeré informace o finančních prostředcích, závazcích a pohledávkách v zápisu o provedené inventarizaci k 31. 12. 2014.

Společnost se zabývá činností uvedenou v předmětu činnosti, pro kterou byla založena, tudíž nebyla založena za účelem podnikání.

V Praze 31. ledna 2014

Mgr. Pavel HUŠTÁK